

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Intéző bizottság ülése

A debreceni függ. és 48-as párt intézőbizottsága ma d. u. 4 órakor a függetlenségi-kör helyiségében ülést tart. A tárgyak fontossága miatt a tagok megjelenset kéri az elnökség.

Veszés felhők.

Debrecen, szeptember 3.

Szeptember elején újra megkezdődik a politikai szezon. Megnyílik a politikának az a nevezetes időszaka, amelyben jobbra vagy balra megtörténik a döntés Magyarország további kormányzásáról s ezzel kapcsolatban nemzeti törekvéseink sorsáról, sikeréről vagy kudarcáról.

A nyári pihenés békés kedvében gyorsan eliramlott az a rövid időszak, amelyre leginkább a király zavartalan üdülésének kedvéért, a koalíciós minisztérium mandátuma meghosszabbított. A terminus elérkeztek a kormány újra és most már végképpen le fog mondani.

Mily alakulás, mely férfiak lépnek helyébe? Megmaradnak-e az ügyek élén a nemzet vezérei, vagy pedig zaklató kísérletezésnek lesz kitéve ez a szerencsétlen ország? Továbbá folyhat-e a konszolidációnak, az erő-kifejtésnek alig megkezdett munkája, vagy pedig romboló erők szabadulnak rá állami, gazdasági érdekeinkre?

Elegendő okunk van rá, hogy aggodalommal tekintsünk a bizonytalan jövő elé s nincsen senki, aki megmondhatná, milyen fordulatot vesznek a nemzet ügyei ezen az őszön.

Maga az ország teljes tájékoztatlanágban van, szinte azt mondhatnók, készületlenségben is. Semmi jel, hogy meg fog történni az erők egyesítése. Történeti végzetünk látszik megisméltódni.

A legnagyobb csapások mindig így érték az országot: alattomosan törték ránk, mikor erőink szétváltak forgácsolva, fejetlenség, pártosság és meghasonlás osztotta meg a magyarságot.

Egy irányban látunk csak élénk, mohó szervezkedést. A darabont

elemek úgy nyüzsögnek, mint egy fölkaavart hangyaboly. Kristóffy József az egész mozgolódás spiritus movone, az utóbbi időben sűrűen megfordult Bécsben. A minap titkos gyűlést tartott Budapesten volt főispánjaival és íróival. A volt belügyér valamelyik nap meglátogatta bars megyei birtokán Rudnay Bélát, a darabont királybiztosok gyöngyét, aki az erőszakos uralom idején Budapest székesfőváros és Pestvármegye leigázására vállalkozott.

Ime, élet, pezsdülés és szervezkedés észlelhető abban a táborban, amelytől mindent várhat Magyarország, ami rossz: nehéz belső bajok felidézését, a nemzeti aspiráció elnyomását, a zaklatás és erőszak, a korrupció és alkotmánytiprás minden fajtáját, csak az ország jogának tiszteletét, a nyugodt fejlődés, a közbéke és rend biztosítását nem.

Vajjon mily értesülések, mily jelenségek készítenek ezt a veszedelmes és kárhuzatos tábor a titkos szervezkedésre, mily kilátásai lehetnek, honnét vár segítséget, erőt és győzelmet?

A jövő választ fog adni ezekre

A prédikátor.

Irta: Nagy Ferenc.

A sok busulás gyötrelme szakadt rám.
Könnyhullatásom látta minden óra,
S ki sem gondolt a csendes bujdosóra,
Ki buban élte gyászos napjait.
Dicsértem én a gyászt, a nyomoruságot,
Megholtakat a bus élők felett,
Könnyel meszeltem szobám négy falát be,
Óregbitettem bölcsességemet...
S beláttam végre, hogy a nap alatt,
Hiábavalóság minden akarat.
Keserőség, bánat, égi jóság,
Hiába-valóság.

S szóltam szivemben: Gyönyörű az élet!
A méz-ajku asszony s bor-ital.
Engedi szőlő illatos borával
Fel nem ér a kincs, hir, diadal.
S építettem a vigsnak házat
A jordán-menti, himes, zöld mezőn,
Hol várt reám viola-selyemben
Sáron-rózsája, én szép szeretőm.
Oh, mert jaj az egyedül valónak,
Kit gyöngykezek nem vezetnek, óvnak,
Kit nem éget forró mátkacsók...
Es boldog az, kit homályos éjjel,
Midőn fűszert hord szárnyain a szél,
Asszony karok kötöznek magához,
Kihez mátkája halkán így beszél:

— Jöjj szerelmem! Vidámitsuk éltünk!
Vetve van már cédrus nyoszolyánk.

Mellyem halmára hajtsd le bus fejed,
Igy találjon az álom reánk! —

Hajh, nékem is sugta ezt száz asszony,
De már nincs ki hívjon, ki marasszon,
Elhervadt a Sáron-rózsafája.
Elhallgattak az éneklő lángok,
Elröpültek a mámoros álmok,
Rámborult az éjszaka homálya...
Megmozdultak a háznak őrizői,
Sötét a nap, a hold, a csillagok.
A szomjas vágy forrása kiapadt már
És én még élek, meg nem halhatok.
Elmulandó minden itt a földön.
Oo, szép idők, szép sároni rózsák!
Minden, amit ember művel, érez,
Hiába-valóság!

Lampérth Géza és Vértessy Gyula.

Két régi jó ismerősöt mutatom be újra a debreceni olvasóknak. Lampérth is többször megfordult Debrecenben és legutóbb a Csokonai kör Jókai-ünnepén (1905) szerzett a művelt közönségnek igaz gyönyörűséget a nagy regényíróról megemlékező szép strófáival.

Vértessy ifjusága néhány legszebb évét töltötte városunkban mint szerkesztő, mint a Parnasszusa induló költő és író. Azt hiszem, a közönség ismét szívesen találkozik velök, most, évek múltán, mikor mindketten egy-

egy csokor virággal, költészetük legújabb és bizonyára legjobb termékeivel jelennek meg közöttünk.

„A boldogság vándorá”-nak nevezi magát és könyvét Lampérth Géza, „A szomorúság tarlója”-n jár Vértessy Gyula, de bármennyire különbözik a két könyv címe, — sokban hasonlatos a tartalmuk.

Lampérth is csak vándorol a boldogság után, de nem találja, — Vértessy pedig már nem keresi, mert már nem bizik a megtalálásában. Azonkívül mindkettő csupán lírikus, legalább e kötetükben líránál egyebet nem nyujtanak, sőt Lampérth elég ősz nte kijelenteni, hogy csak a líra az ő költői szerelme, az epikai és drámai inkább a velök járó fő di javakért becsüli. (Edes líra.)

Lampérth általában a csöndes érzelmek embere, szelid öröm és enyhe fájdalom között ringatózik, amelybe néha belevegyül a játszi enyelgés egy-egy jóízű ötlet. Csöndesen gyönyörködik az Adria fenségében, — Itália szépségében és kivált Velence műkinéseiben (Úti könyvemből); — heves indulat sehohsem fogja el, hiszen ha át is akarná magát adni a lelkesedésnek, megtompítja, majd nem elfojtja ezt benne a mulandóság gondolata, mely föl-föltamad benne (Buesu Velencétől) és az egyedüllét érzete, amely mindenüvé elkiséri. (A Márk-téren.)

A borongás itthon sem hagyja el, kivált szülőfalujában fogja el, ahol régi ismerőseit új sírok fedik, ahol aggódva látja, szívszorongva hallja, hogy a falura rátört a

A tanuló ifjuság

részére kitűnő szerkesztű zseborák, pontosan szabályozva, jótállással kaphatók, valamint javítások legjobban, gyorsan és pontosan készülnek

Kurián Gyula
órás, Debrecen, Piac-u. 42.

a kérdésekre, amelyeket most még a titok fátyla fed. Ma csupán annyit jegyezhetünk föl, hogy lazasan szedelődzködik az a csoport, amely az első jeladásra kész megrohanni a fórumot, hogy kezébe kaparintsa a közhatalmat s kiszolgáltatassa az országot ellenséges törekvéseknek.

Egyik oldalról vidám örömjaj, gyermekes vakbizodalom, a másik oldalon ádáz elszántság, és új összeesküvés ennek a két jelenségnek a csillagképletén indul meg a magyar politikai élet új, döntő korszaka.

Politikai szenzációk.

Lukács László előtérben.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szeptember 3.

A N. F. Presse ma esti száma újból szenzációval lepte meg a politikai világot. A nevezett lap egész határozottsággal azt írja, hogy a király szeptember 17-én külön kihallgatáson fogadja Lukács László volt pénzügyminisztert. — Ez már teljesen befejezett tény és már három hetet ezelőtt el volt határozva.

Lukács kihallgatását megelőzőleg azonban a király Wekerle-t fogadja audiencian és ha Wekerle a tavábbiakra nevezte nem nyújt elfogadható ajándékot, akkor állítólag a király újra Lukács Lászlót bírá meg, hogy folytasson a politikai tényezőkkel tárgyalásokat és a függetlenségi párttal próbáljon kabinettet alakítani. Ha pedig mindez nem sikerülne, akkor Lukácsot megbizná a miniszterelnökség el és a képviselőházat feloszlatná.

A N. F. Presse egyébként foglalkozik Kossuth Ferenc állítólagos új tervezetével, mely a választói jog körül összpontosulna. Félhivatalosan azonban ezt a leghatározottabban megcáfolják és az összes erre vonatkozó híreket kombinációnak mondják. Kossuth Ferenc egyáltalában nem csinált tervezetet a kibontakozásra vonatkozólag. Kossuth

város, megöli a város. Carmen luqubre-nek nevezi ezt a költeményét, amely igaz hangjával meghatja a város szülötjét is. Egyedülvalóságának érzete is hazajön vele, — sőt csak akkor látja be igazán, hogy az erős férfinak gyöngye asszony volna a támasza, az élettárs utáni vágy mindinkább betölti lelkét (Élet uton), csak hogy a gyöttrő kétség is folyton ott lebeg körülötte, hogy vajjon nem játszottak-e el már boldogságát, vajjon nem üz-e elérhetetlent?

Említettük, hogy Lampértnak nagy indulatra, mely szenvedélyre nincs hangja; kitűnik ez az „Emlékezés” című csoportból, ahol hazafias és ódaszerű költeményeit foglalta össze. Bucsokait, Rákóczi, Kossuthot dicsőítő népi alkalmakból, de az ódai fenség ritkán emelkedik, a négy kis ezüst-sarkantyúról szóló ének pedig nemesak hosszú, hanem el is lapul.

Az alkalmi ódák közül legsikerültebb, sőt általában is sikerült költemény „Csokonai emlékére”, melyhez nem kellett erő és fenség, hanem elég volt meleg érzés, hogy eleven színekkel rajzolja a bornak vidám énekését, a szerelem mézes-nyájkú dalolóját, — a tréfás kalandok elbeszélőjét, Debrecen örök dicsőségét.

Vértessy kötete fölött sötétebb az ég, „A szomorúság tarlója”-ra az örömek, még a humornak sem vetődik egyetlen derűs sugara sem.

Vértessy nyugtalan, vergődő lélek, — maga mondja magát agondolkozók, betegek,

e hó 8-án érkezik haza Karlsbadból Budapestre. Eddig még nem is foglalkozott az aktuális politikával.

Az északi sarkon.

Tudósok az északi sark felfedezéséről.

Budapest, szeptember 3.

Archenhold dr., a treptoni csillagvizsgáló igazgatója és dr. Dicusel, a berlini geográfiai intézet igazgatója, nyilatkoztak Cook dr. korszakos fölfedezéséről, miről mai számunkban már adtunk távirati tudósítást. Dr. Archenhold ezeket mondta:

Véleményem szerint nagyon lehetséges, hogy Cook dr. elérte az északi sarkot. Az északi sark eléréséhez eddig 2 és fél fok hiányzott. Kedvező szélről függ az északi sark elérése. Ha a széljárás kedvező volt, úgy e siker elképzelhető.

Hogy a bátor kutató sokat fedezett-e föl, azt ma még nem tudhatjuk. Bizonyára jól volt felszerelve és sokat megtudott. Sokat tudunk az északi sarkról mi is, de utat csak most fogunk megtudni. Végtelenül fontos meg tudni, hogy föld van, vagy se az északi sarkon.

Sajnos ugyan, hogy az északi sark fölfedezése nem lehetett a mi Zeppelinünk dicsősége, de ez nem csökkenti örömlenket, hogy az északi sarkot fölfedezték.

Dr. Dicusel így nyilatkozott:

A tudományos körököt meglepte dr. Cook fölfedezése, mert expedíciójáról nem tudtak. De úgy gondolom, hogy a fölfedezés tény. Cook rendkívül tehetséges és szívós férfiú. Természetes, hogy a szerencsés véletlen is közrejátszott, hogy az északi sarkot elérhette. Az automobil, szánok Hakleton expedíciójánál nem váltak be. De lehet, hogy Cook sikerrel alkalmazta azokat.

Cook részvett 1898-ban és 1899-ben mint orvos a déli sark expedíciójában s rendkívül érdekes könyvet írt róla. Az, hogy eddig az expedícióról semmit nem hallottunk, éppen sággal nem meglepő. Mert az északi sark kutatójának nem áll rendelkezésére eszköz, hogy elzárja az életről és mindenektől a külvilággal érintkezést.

szenvedők poétájának, — szomorú bohémek, akinek az élet semmi, de akinek fáj ezt tudnia. Szinte hitvallásává lesz, hogy minél fényesebb volt az élet reggele, annál sötétebb lesz az estéje, hogy aki virágos tavaszt élt, annak száraz nyár, gyümölcstelen ősz jut osztályrészül; meg van győződve, hogy minden vidám perenek évek kinja az ára. Folyton tépelődik, egyszer azért tesz szemrehányást magának, hogy sokakra vesztegette szerelmét, — másszor azzal vádolja magát, hogy gyáva volt szeretni, hogy a becsület megfőjtotta vele szerelmét.

Különben a kötet legnagyobb része szerelmi költemény; felhangzik bennök ennek a nagy érzésnek minden gyötrelme, kinja, buja és szomorúsága, néha kéjes gyönyöre is, csak megnyugtató boldogsága nem. De ennek az egy érzésnek a hurját még sem unjuk meg halgatni, egyrészt mert igaz, mély, valóban átértett szerelemnek a hangjai szólnak hozzánk, másrészt s még inkább azért, mert érzését nagy erővel, költői gondolatok szépségével tudja kifejezni.

Különösen megkapóak a természetből vett kepei, amelyekkel sűrűn találkozunk más tárgyú költeményeiben is; ő a felhő, szerelme a nap, akihez így szól:

Ha megunod szerelmem,
Csak szolj, elmaradok.
A felhő könnyre válik,
A nap tovább ragyog.

(Nap és felhő.)

Közlemények a koleráról.

Írta: dr. Burger Péter.

II.

Magának a betegségnek tünetei meglehetősen gyorsan fejlődnek ki, sőt igen gyakran minden előzetes rosszullet nélkül gyors egymásutánban következő hasmenésekkel és hányással kezdetét veszi a tulajdonképeni kolera.

Máskor egy-két napi bágyadság, szédülés, étvágytalanság, általános rosszullet, itt-ott jelentkező hasmenés jelzi a kolerát. A lappangási időszak így hát igen rövid, legfeljebb 1—3 napig tart.

A betegség lefolyásában is igen különböző fokozatokat kell megkülönböztetnünk. A legenyhébb lefolyásu enyhe hasmenés, émelygés, szédülés és lábikra-görcsön kívül semmi nyugtalanító komolyabb tüneteket nem mutató esetektől a legtöbbször végzetes, súlyos, csaknem folyton tartó hasmenés és hányás mellett szemlátomást, szinte szemünk előtt összeeső betegekig, kiknél az ürülék csakhamar elveszti színét és szagát és rizs levéhez válik hasonlónak, a hányás pedig majd csaknem vízből áll, a betegség mérvének minden skaláját észlelhetjük.

A legsúlyosabb esetekben a hányás és hasmenés sűrű egymásutánja okozta nagy vízvesztésüket a szervezet pótolni nem bírva, a beteg hamar kimerül, szemei beesnek, bőre ráncos lesz, végtagjai, orrcsucsua hidegek lesznek, megkékülnek, miként ajkai, nyelve száraz és reszket. Irtozásos kínokat szenved egész testében, de főképen lábikreiben vannak fájdalmas görcsei; majd szája is eleped, mellette el-zorul és küzködve kapkod levegő után és elhaló, csengés nélküli siri hangon zokogva nyögi el rettenetes szenvedéseit.

Valóban borzalmas, megrázkódtató látvány, melyet még az is fokoz, hogy az ily beteg ugyancsak utolsó lehetőségig teljes eszméleténél van.

Kétségtelenül egyike a legveszedelmesebb fertőző betegségeknek a kolera, melynél a betegek nagyobb fele, sőt egyes járványok alkalmával 75 százaléká is elpusztul. Még az arány ag kis terjedelmű 1892-93-ik évi budapesti járvány alkalmával is 58 százaléká halt el a betegeknek. Érthető tehát, hogy e

A tiszta szerelem olyan, mint a napsugár; szívünkbe, ha

... száll bele,
Akkor látjuk, hogy mennyi
Piszokkal volt tele. —

(A napsugár.)

Találó hasonlatokat vesz a történelemből, az életből is. „A pólai dóm”-ban eszébe jut, hogy valamilyen pogány istenek templomának köviből épült fel a dom, úgy támadt lelkében pogány szerelmek romjain az egy igaz szerelem temploma. A gramofon hangja a lélek halhatatlanságának eszméjét keleti föl benne:

Valahányszor hallom
Elhaltaknak hangját
Visszacsengni újra —
Ugy érzem, mintha
Égfele mutatna
Láthatatlan kéz ujjá. (A gramofon.)

A szerelmen kívül még az anyja és huga iránti szeretet sugall Vértessynek néhány megható költeményt. Különösen hugát, a korán elhunyt tragikus végű Hajnalkát siratja el megindító igaz hangokkal, amelyek lehetetlen, hogy be-nünk is viszhangot ne keltsenek. — (Hugáról.)

Az ilyen érzelmes, mélyen megindult lélekhez nem illik a tréfa, a guny; talán

Az összes taníté-
zetekben szüksé-
ges legújabb ki-
adású

Iskolakönyvek mindenféle papír,
író- és rajzszerek
legolcsóbban kap-
hatók

Csáthy Ferencznel

Debreczen legrégibb
könyvkereskedésében
DEBRECZEN,
Egyháztér 2. szám.

veszedelmes fertőző betegség ellen rendkívüli és fokozottabb óvintézkedések szükségesek.

Legfontosabb azonban és elsősorban végrehajtandó a fenyegető kolera veszedelme szemben a nép felvilágosítása; mert ha az meg nem érti, hogy miért kell a kolera-beteget szigorúan elkülöníteni, miért kell mindent, amivel a beteg érintkezésben volt, fertőtleníteni: hanyag és felületlen lesz, minduntalan félrevezeti a hatóságot, betegéhez orvost nem hív, sőt titkolja, nehogy kórházba szállítsa, sőt a szomszédba viszi, csak hogy fertőtlenítsék ne kerüljenek.

Arról, hogy a járvány behurcolásának elejét vegyük avagy jobban mondva, hogy az ezirányú törekvéseinket siker koronázza, sajnos, a ma már sokféle kiváló forgalmi eszközök és a modern élet követelményei által oly hatalmasan fellendült közforgalom mellett le kell tennünk. Nyüzsgő hangyaboly ma az emberiség, örökmozgásában vaj' ki tudná és mily eszközök által a kór behurcolását megakadályozni?

Ennek lehetetlenségét belátva, lassan-lassan másfelé kellett összpontosítani a legéberebb figyelmet és ez a kolera-tünetekkel megbetegedettek elkülönítésére és a kolera-vidékről érkezőknek néhány napon át e célra rendelt helyeken való megfigyelésére.

A betegség borzalmasságára és a fertőzés veszedelmére való tekintetből is, de legfőképpen, mert a fertőtlenítés magán háznál soha oly megbízható nem lehet, mint ecélra berendezett központban, főállván annak veszedelme, hogy minden beteg körül ny kolera-fészkek alakulhat; legjobban, legcélszerűbb a kolera betegnek kórházba szállítása még az esetben is, ha otthon elkülöníthető lenne, hát még ahol többen is vannak!

Innen a veszedelem a szegény népre, akik többnyire zsúfolva vannak egészségtelen lakásokban és vagy későn, vagy egyáltalán nem hívnak orvost.

Növeli a veszedelmet az ily lakásokból kihordott szemét, kiöntött szennyvíz, mely a talajt inficiálja, alkalmas légköri viszonyok mellett valóságos melegágyává teszi azt, ahol a kolera bacillusok hihetetlen gyorsasággal és mennyiségben elszaporodván, egész közönségeket, sőt városokat megfertőzhetik.

Ilyenkor aztán már nemcsak maga a beteg közvetlenül terjeszti a bajt és mindaz, amit az ő ürüléke és váladéka beszennyezett,

azért nem sikerültek elméskedő versei, amilyenek az iskolai életből vett „Szekunda“ és „Vakondok“.

Sem Lampért, Sem Vértesy nem csatlakoztak a ma divatos költészethez, a holnaposok új irányához; nemcsak szerették, hanem jó izlésük is megóvta őket ettől. — De Vértesyt mintha érintette volna ez az új szellemnek a szárnyasapása, de csak anélkül azonban, hogy utánzásig súlyedt volna

Az új irányt elárulja már a felesleges sok nagy betű, a Nap és a Napasszony, az Élet és az Életkocsi; a háromsoros versszakoknak, ezeknek az Ady féle terzináknak a használatára, de leginkább a költő énjének a boncolása. Vértesy is egy egész sor költeményben mutatkozik be, hogy ki és mi ő, sőt az első 30 költeményből áll csoport elé ezt a címet tette: Én. Itt mondja el, hogy két szomorú nemzet vére lüktet az erében, hogy „lengyelnek és magyarnak, e két leg-szomorubb, legkönnyelműbb nemzetnek az átka rajta, itt nevezi magát a nyomorultak poé-ának, szomorú bohémnak, itt álmodozik turáni pusztáknak rezző délibábja felől. — De minthogy határozott eredeti egyéniség áll előttünk, szívesen figyelünk szavára is, arcvonására is.

Általában Lampérth Géza és Vértesy Gyula mindketten azok közé a költők közé tartoznak, akiknek műveit nemesak hírlapok és folyóiratok verses rovatában olvassuk el futólag, hanem örömmel és tartós élvezettel forgathatjuk kötetbe foglalva is, mert igaz érzések és költői gondolatok szólnak hozzáink kellemes formában és romlatlan magyar nyelven.

Kardos Albert,

hanem a talajból belekerül az utca porába, az ivóvizbe, élelmi szerekbe és minden tárgyra, amelyekkel érintkezésbe kell jönnünk.

Különösen nagy hát a veszedelem meleg késői őszi vagy kora tavaszon, amikor a nedves talajt a nap sugarai még képesek legalább felső rétegeiben átmelegíteni és ezzel a kolera vibrió életfeltételeit szolgáltatni.

Ekként megértve, hogy a kolera terjedése a hirhedt kolera-bacillus kedvező életfeltételekhez van kötve, mi sem természetesebb, hogy a beteg elkülönítése mellett főfeladatunk ennek ártani, ezt megsemmisíteni: ez a fertőtlenítés és dezinfekció.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Az iparoskör 25 éves jubileuma. A hajdunánási iparos-olvasókör fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából diszközgyűlést és ezután táncvigalmat rendez a saját helyiségében. A diszközgyűlés programja még nem ismeretes. A bálra a következő meghívót bocsátotta ki a rendezőség: Meghívó. A hajdunánási iparos olvasókör folyó évi szeptember hó 19-én huszonöt éves fennállásának évfordulója alkalmából egy diszközgyűlést követő zártkörű táncvigalmat rendez saját helyiségében, mely alkalomra t. címet és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 órakor. Belépődíj férfiaknak 2 kor., nőknek 1 kor. 60 fill., családjegy 3 személyre 5 korona. Jó borról a rendezőség gondoskodik. A zenéi Budai Gyula és Rizmáves Tódor zenekara szolgáltatja. A mulatságon való részvételre kizárólag ezen meghívó jogosít, mely kívánatra előmutatandó. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Rendezőség: ifj. Mikó Gyula bálelnök. Lantos András Szatmári Sándor ruhatárosok. Kéki Márton, Balog Miklós pénztárosok. Daróczy Imre borgazda. Fehér Imre, Paulics Gyula, Kovács László, Busi Sándor, Mikó Lajos, Debreceni Imre, Szabó Imre, Katona Sándor, Doma Gyula, Csengeri József táncrendező.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Jogászmozgalmak. A szeptember hó beköszöntével a főiskolán megindult a jogászélet. Az ifjusági egyletek állásainak betöltése körül nagyban folynak az előkészületek. A legfontosabb állások egyike a jogászelnökség. Erre az állásra a jogász ifjuság osztatlan bizalma a múlt évi elnököt, Makfalvi Dózsa István 4 éves joghallgatót jelölte újból, ki városunk közönsége előtt is közszeretettel áll s kinek minden valószínűség szerint ellenjelöltje sem lesz.

Könyvtáros választás a kollégiumban. A főiskolai hallgatók választások előtt állanak E választások közt egyik legizgalmasabb a könyvtáros választás. Ez iskolai évben a hittanhallgatók közül választják a könyvtárost. Két jelölt Debreczeni István 4. teológus és Takács Imre 3. teológus állanak egymással szemben. Mindkét jelöltnek erős partja van és így előre nem tudható, melyik párt kerül ki győztesen a választás küzdelmeiből? Egyébként a hivatalos értesítéssel szemben kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy „nem hivatalos“ uton úgy értesültünk, hogy létezik még egy harmadik jelölt is. Nagy Ferenc hittanhallgató és költő, kinek több kedves költeménye jelent meg lapunkban is. Így például a mai számban is adjuk egyik költeményét — „A prédikátorát“.

Beiratkozás a kereskedő-tanonciskolába. A beiratások szeptember hó 5-én vasárnap és 8-án szerdán mindenkor d. e. 10-12 órákban vétetnek fel a Kereskedelmi Tanintézet igazgatói hivatalos helyiségében.

Minden jelentkező az iskola kapusától bejelentőlapot kap, amelyet a főnök tölt ki és ir alá. E lappal a tanuló beírás és tandíjfizetés végett az igazgatónál és a tanítás kezdetén az osztályfőnökél jelentkezik. Az első ízben beiratkozó tanoncok tanoncszerződésüket, iskolai és születési bizonyítványukat is kötelesek bemutatni. A beiratás késedelme mulasztást képez s a mulasztók ellen a rendőrfőkapitányság, mint I. fokú iparhatóság szigorúan megteendi a törvényes lépéseket. A rendes tanítás szeptember hó 12-én vasárnap d. e. 10 órakor kezdődik. A javító és pótló vizsgálatokat szeptember 5-én, vasárnap d. e. 10-12 óra között tartjuk meg. Az igazgatóság.

A városi iparostanonciskola tisztelettel hozza tudomására az érdekelteknek, hogy a f. évi beiratkozás szept. 6-án, hétfőn veszi kezdetét s tart naponta d. u. 5-7-ig szombatiig. A rendszeres tanítás szept. 13-án kezdődik. Az ezen időpontig sem jelentkezők: mulasztók gyanánt iratnak ki. Beiratási díj: 50 fillér; tandíj 4 korona. A beiratási díj csak az először iratkozókra kötelező. Debrecen, 1909 szeptember 2. Az iparostanonciskola igazgatósága.

Künn a Hortobágyon..

Hajas István uram, meg a szentiváni plebanos.

Hajas István számadó uram igazi pusztára termett ember. Régen átlépte már az ötvenet s még egyetlen ősz hajszála sincsen. A betegséget csak hiréből ismeri, mert mint mondotta:

— Hát' Istennek még soha sem vót risze benne.

Egyébként debreceni polgár. Kora tavasztól azonban „beszorulásig“ künn van a Hortobágyon. Nagy tiszteletben és becsülésben áll a pásztorok előtt. A süvegjüket is leveszik, mikor véle beszélnek. Csak a lókötők nem viseltetnek iránta kellő respektussal.

— Mer' hát' minditig akad „rossz kezű“ ember a Hortobágyon, ip úgy, mint a rigi világban, — panaszkodott. Most is harmadnapja oda van a Bandi szógám egy elvetemedett csikó után.

— Hát' aztán mikor jön haza? — kérdeztük.

— Mikor? Maj' ha megkerül a jószág. Előteremtí a', ha csak a föld alá nem bujt.

Különben széles jó kedvében találtuk az öreget. Elmesélte, hogy milyen uri vendégei vannak neki. A szentiváni tiszteletes például minden vasárnap meglátogat, — beszélte.

— „Tisztáskását“ főzet magának itt a vasalóban. Váltig hangoztatja, hogy fáin egy eledel a tisztáskása. Nem győz belőle eleget enni. Még a bográcsot is kitörüli. Hozz magával mindig egy pár üveg rizlinget is, mer' hát' erre nagyon esuszik ám a bor! Így aztán elpoharazgatunk naplamenteig. Akkor szokott rendesen elmenni.

Mindig hitt a házához is. De én csak szabódtam egy darabig.

— Tán megveti a gazd' uram az én szegényes hajlékomat? — szólott egyszer.

— Szegényesnek tudom én, hogy nem szegényes, oszt nem is való oda ilyen magam formájú ember.

De ő csak nem hagyott fel az invitálásal. Én osztán végre is elrémittem.

— Nem igen kívánatos lesz nekem a plébános ur paróchiájába menni, — mondotam. Mer' teccik tudni én egy kicsit „pajkos“ vagyok. Ha ital van az asztalon, meg fehicseledet látok, hát nem állok jót magamir...

— Hát' ilyen csintalan vóna a gazd' uram, hülledezett a tisztelendő ur s kételkedve rázta a fejét.

— Bizigen, — hagytam rá.

De azóta nem említette fel többet, hogy keressen meg a házánál. Én meg mindenkor szívesen látom...

— Nem fér össze a természetemmel, hogy én ilyen helyekre menjek, — jegyezte meg végül Hajas István uram. „Zsenérozám“ magamat. (Szalon társalgási tónus a Hortobágyon.) Meg osztán mit szólnának hozzá, ha megtudnák otthon Debrecenbe, hogy én kálomista litemre pápista pap házához járogatok!

Tavaly nyáron voltam künn a Hortobágyon. Lőrinc napi vásár után. Egy civisgazda szivességéből ekhós szekéren utaztam be a nagy síkságot. Így volt alkalmam, hosszabb ideig gyönyörködni a szépségeiben. A pusztai embereknek jobban bepillantattam a lelkükbe. Szívesebben is fogadtak, mint azt a „finnyás nép“-et, amelyik folyton gőzösen szaladgál.

Szalai Ferenc.

Irodalom, művészet.

Őszi alkonyat.

(Erzsikének...)

Lombhullató, méla,
Őszi alkonyat...
Mint hogyha csak fájna néki
Hogy a lombot szellő tépi:
Viszavet úgy néha
Egy-egy sugarat.

Elhal a fény, roskad,
Lent a fák alatt...
Egybeolvad a lelke
Egy aranyos szőke lányfej:
Míg álmodok rólad
Őszi alkonyat.

(?)

UJDONSÁGOK.

— **A református püspök Makón.** A Makói Ujság írja: A tiszántúli református egyházkerület új püspöke, Eröss Lajos szeptember hó elején Makóra érkezik. A püspök látogatása tulajdonképpen nem a makói egyháznak szól, amennyiben a nagymajláthi új templom felszentelése nozza közibénk — Ez okból Makón nagyobb szabású vagy hivatalos fogadtatás nem lesz. A püspök szeptember 11-én este érkezik Makóra, Nagy Károly lelkésznek vendége lesz, másnap reggel pedig kocsin kimegy Nagymajláthra, ahol 10 óra körül kezdődik a templomfelavató ünnepély. Az ünnepélyen az egyházmegye képviselőiben Futó Zoltán főjegyző, szentesi lelkész vesz részt, de ezenkívül nagy számmal jelennek meg a környékbeli lelkészek is. — A templom felépítése a nagymajláthiak fiatal, ügybuzgó lelkészének, Soós Károlynak az érdeme, aki Makón is hosszabb időn át volt segédlelkész.

— **A harmadik egyetem és Szeged.** Szegedről jelentik: A szegedi, makói, hódmezővásárhelyi, temesvári és szabadkai egyetemi hallgatók mozgalommal indítottak a harmadik egyetemnek Szegedre való helyzetése tárgyában. Ez ügyben az egyetemi hallgatók emlékiratot terjesztenek a kormány elé, mely emlékiratot több ezer, részben Budapesten, részben Kolozsvárott beiratkozott egyetemi polgár írja alá. Az emlékirat előkészítésére szombaton az egyetemi hallgatóság gyűlést tart Szegeden. — A gyűlésnek Kelemen Béla dr. főispán és Becsey Károly országgyűlési képviselő lesznek a védői.

— **Kirakatverseny Debrecenben.** A kamara hivatala indítványt terjeszt a közgyűlés elé, hogy folyó évi karácsony előtti hetekben Debrecenben kirakatversenyt rendezzen a kamara, a helyi kereskedelmi érdekelttség bevonásával. A közgyűlés bizonyára helyesléssel fogja az indítványt fogadni és így kilátásunk lehet rá, hogy a debreceni kereskedőknek módjuk lesz a modern kirakat rendezés fejlesztésének e kiváló gyakorlati jelentőségű intézményének hasznait élvezni. Tervben van, hogy a kamara a kerület többi nagy városai kereskedelmi érdekeltségének is figyelmébe ajánlja, hogy ugyanazon időben szintén rendezzenek kirakatversenyeket.

— **Emlékeztetés pályázatra.** A Csokonai-kör titkári hivatala figyelmezteti az érdekelteket azon irodalmi pályázatra, amelyet a kör f. évi november 1-i határidővel hirdetett. A pályázat oly ifjúsági iratot, magyar tárgyú, körülbelül három nyomtatott iv terjedelmű szép prózai művet kíván, amely a vallásos türelemnek vagy a hazaszeretetnek szolgálatában áll. A pályadíj a kör egy névtelen tagjának adományából 300 korona.

— **Nem lesz közvetlen vonat.** Tudvalevő, hogy a kamara Debrecen—kassai közvetlen gyorsvonatok beállítását kérte. E célból a Debrecen—nyíregyháza—szerencsi vonal megerősítése és a Mád—mezőzombori I. és II. állomás összekötése lett volna szükséges. A miniszter most terjedelmes és alaposan indokolt leiratban kifejtette, hogy ez csak a remélhető forgalommal arányban nem álló költségek árán volna keresztül vihető.

— **A ház- és telektulajdonosok figyelmébe.** A hatóság figyelmezteti a ház- és telektulajdonosokat, hogy a királyi kataszteri mérnököket munkáikban semmiképpen ne akadályozzák, a letűzött jelvényeket ne mozgassák, a helyökből el ne távolítsák. A város polgármestere utasította a rendőrfőkapitányt, hogy a tilalom ellen vétőket a legszigorubb büntetéssel sújtsa, miután a jelző táblák eltávolítása nagy költségeket okoz, mely a város polgárságát terheli. A rendőrfőkapitányság az utasításnak megfelelően a legszigorubb eljárást indította meg azok ellen, akik nem látva be a kataszteri munkálatok helyes voltát, mindenféle kitalálható módon kellemtelenednek a hivatalos funkciót teljesítő mérnököknek.

— **Színpad és élet.** A polgári életben általában az a természetes szokás, hogy a házastársak kiket szerencsétlen végzetük válásra kényszerít, az élet utain lehetőleg messze elkerülik egymást. Már a színészek világában gyakori a példa, hogy volt férj és feleségről estéről-estére egymás mellett domborítanak, szeretkeznek és gyűlölködnek a színpadon. De ezen a téren is Klenovits György az ismert hősszerelmes biztatón indult a világrekord megszerzése felé. Itt Debrecenben néhány év előtt játszott. Minden napos partnere volt Szerémy Gizella asszony a kiváló hősnő, aki még pár év előtt hites felesége volt, de elvált tőle magánál tartva kis leányát, akit a törvény neki adott. Akkoriban Klenovics Györgynek már második felesége volt: Tóth Ilona asszony szintén hősnő, de nem volt aktív színésznő. A sugár természetű szép asszony gyakran látható volt a színház nézőterén. Idő múltával Klenovics György ettől a második nejtől is elvált, aki így ismét visszatért a színpadra s azóta elsőrendű vidéki szintársulatok szerződött tagja.

Most megismétlődik a debreceni eset második kiadásban Pozsonyban Balla Kálmán pozsonyi színigazgató ugyanis Klenovics Györgyöt és Tóth Ilonát is szerződöttette. Már be is mutatkoztak együtt „Az eszményi férj“-ben még pedig nagy hatással.

— **Őszi idő.** Valóságos őszi időjárás közzöntött be. A levegő lehült, ólmos eső hulldogál s ez az idő — úgy látszik — állandó marad, Meteor, a híres időjós a következőket jelenti: Szeptember elején újra változatos, hűvös, esapadékos időjárást kapunk, mely a 6-iki változási nap hatásköréig tart. Ezt követőleg állandóbb időt várhatunk, de 14-ike körül Jupiter befolyása alá kerülve ismét változatosá válik időjárásunk. A 16—17-iki változási napok meleg jellegűek, úgy, hogy szeptember hónap közepére még elég kellemes naponat ígér s inkább csak a 29. és 30. változási napok fenyegetnek kellemetlenebb befolyással s erősebb esapadékos idővel. Szeptember hó változási napjai: 3, 6, 14, 16, 17, 18, 22, 29 és 30-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásuk a 6, 14, 16 és 29-ikiek.

— **Karmellin Delauné** bűvészeti előadása a tegnapi kedvezőtlen időjárás dacára is feltűnő nagy számban látta vendégül az intelligens közönséget. Műsoruk minden egyes száma zajos tetszést aratott és nagy sikert értek el különösen azokkal a mutatványokkal, amelyeket eddig egyáltalán nem ismertünk még. Ezek között igazán meglepők a különböző illuzionista és gondolatátviteli produkciók. Ma este újból előadást tartanak a bűvészek és az első előadáson tetszést aratott számokon kívül még újabb különleges mutatványokat adnak elő. Kezdődik este 9 órakor.

— **Szerencsétlenség Mártonfalván.** Koprinyák András mártonfalvai lakos a napokban gépeltette el a földjén termelt gabonáját. Vagy tizenkét napszámot fogadott fel a munkához s köztük volt Vékony Julianna nevű 15 éves leány is. Ott dolgozott a Vékony Julianna édesapja is, aki felszólította a leányát, hogy nézze meg, hogy működik a gép rostáj. Eközben történt a szerencsétlenség. A gép járgánya ugyanis elkapta a Vékony Julianna jobb karját s eltörte. A szegény teremtéshez elhívták a nyíracádi orvost, aki konstataulta, hogy Julianna sérülése 28 napon belül gyógyul.

— **Biztosítás a rossz termés ellen.** Érmihályfalváról írják nekünk, hogy a csendőrök tegnap egy körmönfont csalót kerítettek kézre. Schvarcz Lajosnak hívják a furfangos szelhamost. — aki az ideai szomorú szüretet használta ki a szőlősgazdák kifosztására. Schvarcz azzal állított be a szőlősgazdákhöz, hogy ha az ő intézeténél biztosítják az ideai rossz szőlőtermést, megtérül a káruk, amennyiben a biztosított összeget az intézet ki fogja fizetni, ha igazolják, hogy holdanként csak két hektoliter termésük volt. E esalogató ígéretekre sok gazda léprement — és nagyobb összegekre biztosította szőlőjét. A csaló ügynek több ezer korona biztosítási díjat kiesalt és a Pesti Hazai biztosító intézet címírásával ellátott nyugtákkal igazolta a pénz felvételét. A gazdák aztán csakhamar rájöttek, hogy a nyugták értéktelen papírosok s hogy csalónak estek áldozatul. — A csendőrség több feljelentésre aztán nyomozni kezdte a szelhamost, akit tegnap Értarásán letartóztattak.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Jóga Gyula ref. 7 hónapos, Labancz Sándor ref. 50 éves, Labancz János r. kath. 2 hónapos, Nagy Mihály r. kath. 45 éves, Moldván Erzsébet r. kath. 7 hónapos.

— **Uj tanctanfolyam** folyó hó 6-ikán, hétfőn kezdődik, 4-ikén, szombaton reggelig tartó diákestély, 5-én nagyszabású szüreti mulatság. Tisztelettel Schaff János táncmester (Csapó-u. 17.) „Korona“ terem.

— **Ma szombaton** a Royal kioszk és kávéház remek helyiségében Kiss Béla Tátrafüredről hazajöttével bemutató estélyt tart. Tisztelettel Hauer Bertalan Royul tulajdonos.

— A polgári asztaltársaság ma este 8 órakor tartja a Dróher söresarnok virág termében közgyűlést, melynek tárgya a felruházás iránti intézkedés lesz. A közgyűlést társas vacsora követi. Egy teríték 70 krajcár. Az asztaltársaság tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

— Szabászati- és varró-iskolám új tanfolyamát szeptember hó első napjaiban nyitom meg. A berlini szabászati akadémián elsajátított módszer alapján tanítok angol, francia és német szabás szerint. — Tanítványaim maguk részére varrnak s így toilett-jüket elkészíthetik. Beiratkozásokat hétköznapokon délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig fogadok el Rákóczi-utca 14-ik sz. alatt. Könyves Tóth Ilona.

— Jó családból való fiú tanulónak Thaisz Arthur papirkereskedésébe felvétetik.

— Rose nyelviskolája ismét megnyílik. Tanítani fogja a német, francia és angol nyelveket Berlitz módszere szerint, úgy kezdők, mint haladók számára. Intelligens házaknál mérsékelt díj ellenében magánoktatást is ad. Felvétel céljából jelentkezni lehet a Royal-szállodában (levéleg is) vagy Rose Dezső ékszerüzletében.

— Új tánciskola megnyitás. Alföldy László okleveles tanítónak új tánciskolát nyitott Szent Anna-utca 22 szám alatt. Kényelmes modern, úgy hogy a legmagasabb igényeket is képes kielégíteni. — Az őszi tanfolyamra a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek, Szent Anna-utca 22. szám alatt. Telefon.

Fertőtlenítő ócska tankönyveket hozott forgalomba ez évben Aczél Henrik helybeli könyvkereskedő, aki az összes iskolákban előírt ócska tankönyveket a városi t. főorvos utasítása szerint fertőtlenítette, — miáltal a tanulók egészsége meg van védve a fertőző bacilusoktól. Ezen, az egész országban páratlan és üdvös újítást ajánljuk a t. szülők és növendékek figyelmébe. Tankönyvek már most féláron kaphatók.

— Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.

— Antalffy József könyvkereskedésében az összes iskolákban használandó tankönyvek beszerezhetők. — Használt tankönyvek féláron.

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. A debreceni négy osztályú, nyilvános, magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig eszközölhetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

— Zenekonzervatoriumi beiratkozások. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt zeneiskolában megkezdődtek a beiratkozások a zongora, hegedű és énektanszakokra. A tanárok államilag képesített okleveles tanárok és művészek. Felvétetnek kezdő és haladó tanítványok. Tandíj havonként 4 frt., felsőbb osztályokban 5 frt. A múlt tanév értesítője díjtalanul kapható az intézet helyiségében (Piac-utca 26. sz. emelet) a hivatalos órák alatt d. e. 11—1-ig, d. u. 5 6 óráig.

Beiratkozás a nyelviskolába. A debreceni újonnan szervezett modern nyelviskola német és francia kurzusaira beiratkozhatnak naponta d. e. 11—12-ig, d. u. 3—5-ig. A tanítás az első órától kezdve az illető idegen nyelven folyik. Külön tanfolyamok gyermekek, felnőttek, valamint kezdők és haladók számára. Havi tandíj 10 korona. Abeles Adolf, igazgató. (Szent-Anna u. 18.)

— Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— Iskolakönyveit, mindenféle papír, író- és rajzszert szükségletét legolcsóbban Csáthy Ferencnél szerezheti be. Egyház-tér 2. szám.

Gyilkosság a Halápon.

Lelőtt gazdálkodó.

Ki a tettes?

Debrecen, szeptember 3.

Két héttel ezelőtt vakmerő rablómerénylet történt Nagy Mihály gazdálkodó halápi erdő 71. szám alatti tanyáján. — A tanya éjszaka beállított három ember. Gabonát akartak lopni: A gazda, Nagy Mihály azonban észrevette őket, kiment az udvarra, hogy a rablókat elriassa. Azonban mikor rákiáltott a tolvajokra, ezek egyike fegyvert fogott és háromszor rálőtt Nagy Mihályra. A szerencsétlen embert két golyó érte. Az egyik hasába furódott.

A súlyosan sérült embert a merénylet után bevitték a kórházba, hol ápolás alá vették. — Tíz napi kintlódás után azonban a gondos ápolás dacára is belehalt sérülésébe.

Tegnap este következett be halála. Haláláról azonnal értesítették az ügyészséget, amely elrendelte a holttest felboncolását. Ma délután ejtették meg a boncolást dr. Horváth Arthur és dr. Gálbori törvényszéki orvosok Kovács Péter vizsgálóbíró jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy a Nagy Mihály halálát a hason szenvedett lövés seb okozta.

A tettesek után a debreceni rendőrség nyomozott. Nagy Mihály felesége fontos valamást tett a rendőrség előtt. Elmondta, hogy ő szemtanúja volt, mikor az urára lőttek s az egyik tettest felismerte. Be is mondta a tettes nevét, aki szintén gazdálkodó ember. Most az ellen az ember ellen vizsgálatot indítottak. Letartóztatása minden percében várható.

SZÍNHÁZ.

A debreceni színtársulat Máramarosszigeten.

Az új primadonna. — Segélyegylet a színtársulat kebelében. — Zilahy alapítványa.

Máramarosszigeten Zilahy Gyula debreceni színtársulat szeptember elsején mutatkozott be Szilassy Etel a társulat új soubrettje a „Tavaszi” operettében. A kiváló soubrette egy csapással meghódította a kényes ízlelő sziget közönséget, mely az egész est folyamán ünnepelte Szilassyt. Ugyancsak szeptember elsején jött össze az új társulat.

Az új tagokat Zilahi Gyula a művész lelkű igazgató magasszárnyu beszédben üdvözölte. Együttal kijelentette, hogy a társulat kebelében egy segélyegyletet alapít 1000 koronás alapítvánnyal, melyet ő maga helyez el egy debreceni banknál. Ezen segélyegylet megkínélné a tagokat a gyűjtések, koszorúk, collecták és ehhez hasonló pénzbeli segélyektől, melyeket szept. 1-től az egylet pénztára fedezné.

A tagok nevében Ferenczi rendező köszönte meg Zilahynak ezt a humánus intézményét és együttal az összes tagok egyhangulag elhatározták, hogy semmiféle hangverseny vagy cabarén másképp nem lépnek fel, ha csak az illető kör vagy hangversenyző-egylet 10 koronát nem ad a segélyegylet javára. A gyűlés Zilahi életésével oszlot szét.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Sovány albiró ügye a debreceni táblán.

Szenzációs tárgyalás.

Debrecen, szeptember 3.

Az utóbbi idők legszenzációsabb és legérdekesebb bűnügyének epilógusa játszódik le ma, szombaton a debreceni ítélőtáblán. Ma hoz másodfokban ítéletet a debreceni tábla a gyilkossággal vádolt Sovány Dezső mátészalkai járásbíró ügyében.

Annak idején nagy port vert fel az eset, melynek részletei ismeretesebbek. — Az volt a vád Sovány Dezső ellen, hogy Bordás Demeter kéményseprőt leszurta. A lefolytatott vizsgálat a bíró ártatlansága mellett bizonyított és a szatmári törvényszék Sovány Dezsőt a vád és következményei alól felmentette. Az ítélet ellen azonban a vádat képviselő királyi ügyész felebbezést jelentett be, de az ítélet indokolása ellen felebbezett a védő, dr. Kardos Samu is.

Mint hogy a szatmári törvényszék a debreceni tábla kerületébe tartozik, így a szenzációs ügy a debreceni táblához kerül. A tábla mára tüzte ki a tárgyalást, melyen Veér György tanácselnök fog elnökölni.

A tárgyalás a tábla épületének első emeleti, a 35. sz. alatt lévő tárgyalótermében fog lefolyni kilenc órai kezdettel. Tekintettel arra, hogy nagy érdeklődésre van kilátás, a tárgyalóterembe csak jeggyel lehet bejutni, Jegyeket az irodaigazgató ad ki igazolás mellett.

A tárgyalásnak érdekes momentuma lesz, hogy azon valószínűleg Sovány Dezső személyesen megjelenik.

Ez ugyan nem bizonyos, mert Soványt nem kötelezőleg idézte be az ítélőtábla csupán értesítést küldött neki.

Ítéletre szombaton még aligha kerül sor, mert rendkívül sok adathalmozni kell a tanácsnak bírálat alá venni. Az ítélet iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Közigazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 3.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Gyöngye irányzat mellett 30,000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek közül rozs és tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a többi nyugodtak. Idő: esős.

Buza októberre	13:48—49
Buza áprilisra	13:66—67
Rozs októberre	9:48—49
Rozs áprilisra	9:78—79
Zab októberre	7:27—28
Zab áprilisra	7:51—52
Tengeri szeptemberre	7:35—36
Tengeri májusra	7:08—09
Repece augusztusra	00:00—00

TÁVIRATOK.

Fabricius Győző tragédiája. A darabont bűnhődése.

Pozsony, szeptember 3. A városban szenzációs eseményről beszélnek, Fabricius Győző a darabont idők nevezetes alakjának esetéről. Fabricius Győzőt, aki tudvalegőleg pozsonyi honvéd dandár parancsnok váratlanul három hónapra szabadságolták. A hirtelen szabadságolás nagy meglepetést keltett, mert mint illetékes és föltétlen hiteles forrásból kiszivárgott, a váratlan eset a nyugalmaszt jelenti. Fabriciust nyugalomba küldték. A darabontok nagy emberét utólte a nemezis. Az utóbbi időben Fabriciuson az elmezavar tünetei mutatkoznak. Augusztus 18-án, a király születésnapján többeknek feltűnt különös viselkedésével. Egész nap zavarodottan csatangolt az utcákon miközben hangosan magyarázott. Gyanus viselkedésével vonta maga után a szabadságolást. Egyelőre, mint hírlík, megfigyelés alá veszik. Azután nyugalmaszták. Hogy hol van most Fabricius, azt illetékes helyen titkolják. Beszélík, hogy külföldi szanatóriumba internálták.

Cseh-osztrák „barátkozás”.

Bécs, szept. 2. Tegnap este a Narodni Dum környékén a XV. kerületben mintegy 400 személy gyülekezett össze, hogy tüntessenek. A rendőrség szétszórta a tüntetőket és 32 személyt letartóztatott. Egy lovasrendőr megbotlott a tüntetők által az uttestre helyezett padon, azonban nem sérült meg.

Idegenek Debreczenben

— szeptember 2.

Az Arany-Bika-szállodában: Schmid Ödön min. tan. Budapest. — Bertalan Tivadar földbirtokos Munkács. — Csericzky Károly gimnáziumi tanár Trencsén. — Ifj. Széll M. és neje tisztv. Erkélyes. — Ifj. Zsigmond Sándor jogszigorló Budapest. — Toronyay Béláné földbirtokos neje Margitta. — Sommenfeld Arthur uradalmi intéző Tass. — Sommerfeld Oszkár hadnagy Pécs. — Zárkár Fedor becső Nagyvárad. — Barabassy L. és fia ref. lelkész B.-Osaba. — Darvassy Ferenc pénzügyi tan. Nagyvárad. — Kormos Kálmán hivatalnok Budapest. — Barna Gyula utazó Bécs. — Szénássy Sándor utazó Wien. — Röhner Arthur utazó Wien. — Ripper Dezső utazó Budapest. — Dénes Marcell utazó Budapest. — Fluzser Zsigmond utazó Budapest. — Szöllőssy Ferenc utazó Budapest.

A Royal szállodában. Schvarcz Armin gyáros Budapest. — Selley Lajos és neje birtokos Csege. — Schiller Frigyes utazó Budapest. — Palur Miklós hivatalnok Budapest. — Krausz Zsigmond utazó Nagyvárad. — Gruber Károly utazó Budapest. — Dr. Krausz Mátyás ügyvéd Helyben. — Gyöngyi I. R. utazó Budapest. — Bányász József vállalkozó Tiszaujtlak. — Halász Oszkár hivatalnok Nagyszőlős.

Az Angol Királynő szállodában: Dorogi Lajos és lánya tanító Lugos. — Récsy János és lánya Ermindszent. — Albert Sándor földbirtokos Laskad. — Bihari Zsigmond birtokos Nyiregyháza. — Faragó Lajos földbirtokos Erkörtvélyes. — Veres Sándor és családja ev. ref. lelkész Zsibó. — Kovács Géza joghallgató Kecskemét. — Kovács Béla kávé Tata.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

A szerencsétlen Ariel egy asztal előtt állott, melyen egy tál apró sütemény volt vele szemben elhelyezve. Kézesuklói körül zsinórok voltak alkalmazva, melyeknek szabad végeit néhány rőfnyi távolságban Dexter turtotta kezeiben.

— Próbáld ujra, szépségem, — hallám őt mondani, amint az ajtó küszöbén megálltam, az előttem felárt rettenetes képet szemlélve.

— Végy egy kalácsot!

A parancsra Ariel engedelmesen kinyújtotta egyik karját a süteményes tál után. De azon pillanatban, hogy ujja hegyével hozzáért a kaláchoz, keze visszarántatott a zsinór egy rángása által, mi oly ördögi gyorsasággal és vad kegyetlenséggel történt, hogy hajandóságot éreztem magamban Benjamin botját kezéből kiragadni és Dexter hátán ketté törni.

Most ez egyszer Ariel a kinzást spártai némasággal tűrte. A helyről melyen állott, leghamarabb megpillanthatott, amint az ajtóban megjelentem. És meg is látott. Fogait összeharapta; arca kigyult azon erőltetés alatt, mellyel a fájdalmat hang nélkül tűrte. Még egy sóhaj sem lebbent el ajkairól jelenlétben.

— Eressze el a zsinórt! — kiálték fel haragomban. — Eressze el vagy rögtön elhagyom a házat!

Hangom hallatára éles örömkialtásban tört ki Miserrimus Dexter. — Szemei vad, emésztő tüzzel tapadtak rám. Majd elnyelt tekintetével.

— Jöjjön be! jöjjön be! jöjjön be! — kiáltott. — Nézze, mire vetemedtem a várakozás gyötrelmes kínjában, melybe bele kell örlődnöm. Nézze, mikép örlöm az időt, ha az idő elválaszt egymástól.

— Jöjjön be! Jöjjön be! Ma reggel gonosz hangulataim egyikében vagyok, mit egyedül az aggodalmas várakozás idézett elő, mellyel jöttét lestem. Ha gonosz hangulatban vagyok, kínoznom kell valakit. Most Arielt kínozm. Nézzen rá! Egész nap nem kapott enni s még sem volt elég gyors, hogy eddig csak egy morzsányi kalácsot elkaphasson. Nem kell őt sajnálnia. Arielnak nincsenek idegei, nem fáj neki.

— Arielnak nincsenek idegei, — visszahangozta a szegény teremtés és összevont szemöldökkel nézett rám, amiért beleszóltam az ura és közte folyó mulatságukba. — Nem fáj nekem.

Hallom, hogy Benjamin már a botját kezdi fergatni hátam mögött.

— Eressze el a zsinórt! — kiálték indulatosabban, mint valaha. — Eressze el vagy azonnal itt hagyom!

— Mily csodaszép hang! — kiáltott Dexter, elejtve a zsinórokat.

— Vedd a süteményt! — szólt Arielhez legparancsolóbb hangján.

Mellettem elhaladt. Feldagadt kézesuklóirol a zsinórok függtek alá és vő ösre duzzadt kezeiben a süteményes tál tartá.

Dacosan intett felém.

— Arielnak nincsenek idegei, — ismételte büszkén — Ném fáj nekem.

— Látja, — szólt Miserrimus Dexter, — nem történt semmi baj s eleresztettem a zsinórokat, mikor kívánta. Ne kezdje mindjárt azzal, hogy hosszas távolléte után haragszik reám.

Itt elhallgatott. Benjamin, ki még mindig némán állt az ajtóban, magára vont a figyelmét.

— Ki ez? — kérdé és gyanakodva az ajtóhoz közelebb mozgatta székét.

— Tudom már! — kiáltott, mielőtt felelhettem volna. — Ez azon jószágos ur, ki mint a szenvedők menedéke nézett ki, midőn utóljára láttam.

(Folyt. köv.)

— Akar Ön eredményesen hirdetni?
— Kérje a 412. számú telefont!

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:

leány- és fiu fehérneműeket,
zsebkendők, harisnyák, paplan,
matrac, ágy fehérneműek és
flanelltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy

Debreczen,

== Kistemplom-bazár. ==

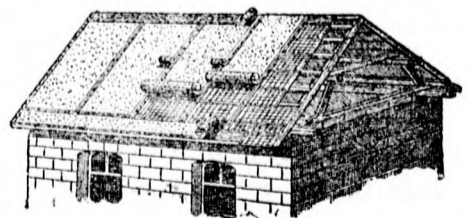
Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál

1908-9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggononkint (100 q), apátkereszturi állomásnál kocsiba rakva 115 (Egyszázötvenöt) koronáért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggononkint 110 koronáért eladó.

A vasuti fuvardij kocsinként apátkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyváradig 30.74, Debreczenig 34.74, Szoboszlóig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökládyig 50.74, Karcagig 53.74, Kisujszállásig 58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyóújfaluiig 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, Nagyszalontáig 45.74, Sarkadig 50.74, Gyuláig 53.74, Békésabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkáiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig 17.74, Érmihályfalváig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámospécsig 29.73, Hajduhadházig 39.74, Ujfehértóig 45.74, Császárszállásig 47.74, Nyiregyházig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartói hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

Biehn Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tűzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

Intézeti fehérnemű
Kardos Lászlónál,
Kossuth-utca 9.

Fü ingek, sifonból 2-60 korona.
Fü hálósingek, sifonból 3-20 korona.
Fü lábravalók, pamutvászon 1-80 korona.
Fü lábravalók, félvászon 2-20 korona.
Fü lábravalók, croise 2-40 korona.
Leányingek, sifonból 2-20, 2-40, 2-80, 3-20 korona és feljebb.
Leányingek, vászonból 3-40, 4-40, 4-80 korona és feljebb.
Leánybugyogók, sifonból 1-50, 1-80, 2-20, 2-40 korona és feljebb.
Leánybugyogók, barchentből 1-80 korona és feljebb.
Leány szoknyák, barchentből 2-10 korona és feljebb.
Leány szoknyák, sifonból 2-20, 2-60, 3-30, 4-40 korona és feljebb.
Leány hálóköntösök, sifonból 2-50 korona és feljebb.
Leány hálósingek, sifonból 3-20, 3-40, 3-60 korona és feljebb.
Zsebkendők 12 fillértől feljebb.
Matracok 11- koronától feljebb.
Paplanok 6-80 koronától feljebb.

Ágyterítők, asztalneműek, ágyneműek, törülközők, alsóderekak, fü gallérok, kézelők és más szükséges dolgok.
Elsőrendű minőség. Telefon 113.
ALAPITTATOTT 1831.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmet nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények lábadozóik részére. Étvágyerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.
Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,
csász. és kir. udvari szállító
TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerházakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Iskolás

fiúk és leánykák részére
kész fehérneműek, paplanok

ágyterítők, flanel-takarók, pokrócok, harisnyák, zsebkendők, valamint felsőruhákra legjobb minőségű és tartós szövetek és mosáruknak igen jutányos és szabott árban beszerezhető

Szépe Lajos

női divat és fehérnemű üzletében
Debreczen,
Kossuth-utca 6. sz.

Rothschnek-féle gyógyszerház mellett.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végáruk, szörmek stb. vegytisztítását és festését. **Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Az összes középiskolákban,

u. m.: gymnasium, reál, kereskedelmi, felsőleány, polgári fiú- és leányiskolákban, tanító- és tanítónőképződekben stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt, de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyazintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerkek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzó, festékek, tusok, színes tenták stb. legelőnyösebben beszerezhető

Szabó István

antiquáriuma, papír-, író- és rajzszerkek kereskedésében

Debreczen, Piac-u. 16.

(Alföldi Takarékpénztár épület.)

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor-, vese-, hólyag- és belbántalmaknál oalamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth utca.

VILLAMOS VILÁGÍTÁS

DEBRECZEN,
TELEFON 656.

POLLÁK PAMU

BERENDEZÉSI VÁLLALATA

VIZVEZETÉK és CSATORNA

PIAC-UTCA 43.
TELEFON 656.

Villamos motorok, ivlámpák, * Fűrdőberendezések, mosdók, csillárok és izzólámpák. * klosettek és kagylók, valamint világítási és vízvezetékli szerelvények állandó raktára.

Költségvetések és tervek díjmentesek. — Javítások eszközöltenek.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Főter 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyazintén képkeretekben, stb.

115
35
6
135:6426

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatalt felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Zugló“ jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda“ jeligére kérek.

Feltétlen uri ember hasonló urhölgy komoly ismeretségét óhajtja. Levelet „Kellemes sétapartner“ jeligére a kiadóba kér.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyházynál. Villanyüzemű kávé pörköldje a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarkok. 6.

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember vállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Hollandi gyomorcsépek kaphatók Mihálovits Jenő gyógyszerertárban.

Tüzifa raktár átvétel!

Értesitem a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy SZEGÁLL ZSIGMOND ur 25 éve fennálló

tüzifa raktárát

átvettem.

Midőn ígérem, hogy a t. vevőközönséget kitűnő, elsőrendű tüzfával a legpontosabban és legjutányosabb árban fogom kiszolgálni, kérem, hogy bizalmukkal megajándékozni sziveskedjenek. Megrendelések eszközölhetők

NAGY SAMU dohár y tőzsdéjében (Városháza épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tüzifa raktárban telefonon is.

Telefon szám 625.

Teljes tisztelettel

Miklós Emil

Jókai-utca 28. szám.

Két uri tanuló teljes ellátásra elvállalok. Bethlen-utca 41. szám alatt, Esetleg zongora is használható.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Kereslet.

Egy jó osaládból való flu tanulónak Juhász István épület- és műlakatos vállalatnál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint mindenek — keresztyén uri családnál. Cim a kiadóban.

Eladás.

Budapest és Cegléd között 635 hold uri birtok, I. osztályu kötött föld, gazdag felszereléssel, úgy, mint van, terméstakarmánnyal, ára 250,000 forint. Fehérmegyében 1380 hold — vasutja Bicske — pusztai földek épületekkel, 250 forint holdja, 65% ammortizációs kölcsön rajta marad. — Bővebbet Cserepes Gyulánál, Budapest, Szondy-utca 72.

Bérbe adó Pestmegyei 1700 hold magyar uri birtok, vasuton Pestről 1 óra; tehenészet, dohánytermelés, Október hó 1-től 12 évre; kötött földek, hullámos részletek. Cserepes Gyulánál, Szondy-utca 72., Budapest.

Bihar—Díszegri bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az idejé termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cim a kiadóban.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszerertárban

DEBRECEN.

SKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők. Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. I.

Alapított 1842. évben.

Legbiztosabb széplőtőszér a,
FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcból tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerertárban

Debreczen, Kossuth-utca 8.,

a színház mellett. * Telefon sz. 469.

„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerertár.

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77. Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.